

Afdelingsnieuws

SUCCULENTA

132

MAAS EN PEEL

ZOMER 2023

Omslag: Huib van Donkelaar heeft een leven lang aandacht besteed aan planten en daarvan stond een groot deel in het teken van succulenten. Vele liefhebbers van succulenten bezochten van kort na de 2de Wereldoorlog zijn kwekerij aan Het Laantje in Werken-dam. Huib begon na de tweede wereldoorlog met een deel van de verzameling van de firma De Laet in België.

In 1952 werd hij lid van Succulenta en begon hij met zaaien van succulenten; vooral voor de kwekerij. In 1960 verscheen zijn eerste lijst en was hij medeoprichter van de afdeling Gorinchem. Van deze afdeling bleef hij 35 jaar voorzitter en was hij tot zijn overlijden op 18 februari 2015 erevoorzitter.

Huib heeft nooit zijn lievelingsplanten in de natuur bezocht en door zijn drukke werkzaamheden kwam hij niet tot het schrijven van artikelen over de planten. Toch verkreeg hij een enorme kennis van succulenten en dit werd erkend toen hem in de jaren 90 werd gevraagd om lid te worden van het I.O.S.

Huib van Donkelaar bereikte een leeftijd van 86 jaar.

AFDELINGSNIEUWS

Nr. 132 Zomer 2023 32^e jaargang
Kwartaalblad van SUCCULENTA
Maas & Peel
Redactie: Jack Schraets
Red. adres: Geuldersedijk 2 PMZW
5944 NH Arcen
Tel. 077-4732913
Email: j.a.schraets@hccnet.nl

ALV 2023 in La place de Meern te Utrecht

John Jagerszky

Voor uitslapers zal het wel een vroege kwestie zijn geweest om op tijd in Utrecht te zijn. Voor mezelf maakte het niet zoveel uit want meestal sta ik zo rond half 6 op.

Ik had met Sjaak Verbeek afgesproken rond 8.00u bij mij thuis zodat we samen naar de algemene ledenvergadering (ALV) zouden gaan. Ik moest er heen omdat ik in de kascommissie zat en Sjaak, ja onze SJAAK was uitgenodigd omdat hij 40 jaar lid was van de vereniging, wat heet, de Koninklijke Vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten. Over deze naam gaan we het nu niet hebben, wel over de ALV en natuurlijk over Sjaak.

Zo'n vergadering is in het algemeen wat aan de saaie kant, hoewel er een bijzonder gemoedelijke sfeer hangt. De agendapunten worden een voor een afgewerkt en het meeste daarvan wil ik u onthouden op een paar opmerkelijke punten na.

Na het welkom van onze voorzitter Frans Mommers wordt er eerst even stilgestaan bij de overleden leden met een minuut stilte. Het deed me deugd dat daarbij ook de naam van ons lid Mien van Brussel viel. Zij was ook landelijk een bekende persoonlijkheid.

Daarna kwamen de jubilarissen aan bod van 40 en 50 jaar lidmaatschap. Wat me hier opviel is dat er zo weinig van hen aanwezig waren. Van in totaal zo'n 15 voordrachten waren slechts 3 personen in de zaal daadwerkelijk daar. Dat was andere jaren niet veel anders, hoor, maar ik vraag me dan af waarom. Heeft het met de leeftijd te maken? Eerlijk gezegd, weet ik het niet.

Maar toen was onze Sjaak aan de beurt en die heb ik snel op de foto gezet want het is toch een heel bijzondere gebeurtenis die je maar een keer in je leven meemaakt. Samen met een bos bloemen werd het speldje overhandigd, zelfs op zijn blouse gestoken.

Verder is nog van belang te noemen dat Frans Mommers is afgetreden als voorzitter en dat Peter Knippels het roer gaat overnemen. André van Zuijlen is benoemd tot erelid voor zijn bijzondere grote inspanningen voor de vereniging. Daarna na de lunch naar huis en daar heeft Sjaak nog even tussen mijn planten rond gekeken waarna hij met zijn vrouw naar huis gegaan is en ik naar de verjaardag van mijn kleinzoon Noah.

*Sjaak Verbeek 40 jaar lid van Succulenta.
Links het speldje op zijn kleding.*

Euphorbia hybriden

Rik Coenen

De laatste jaren zijn hybriden en varianten behoorlijk "in", een trend die volgens mij vooral vanuit Azië (onder andere Japan en Thailand) is over komen waaien.

Het begon met *Astrophytum*, tegenwoordig zie ik ook veel soorten *Haworthia* en *Agave*. De prijzen worden daarbij ook steeds hoger. Bij een rondje door de kas van Danny was ik ook echt verbaasd dat zulke kleine plantjes prijzen tegen de 200 euro aantikten en desondanks als warme broodjes over de toonbank gaan.

Het zijn wel heel mooie plantjes, daar niet van. Niet iedereen is een fan van de hybriden, maar ik kan er zeker wel van genieten. Zo heb ik van Danny ook nog een *Haworthia truncata* 'Mammoth' staan, die qua grootte en robuustheid zijn naam eer aan doet. *Haworthia truncata* vind ik een grappig plantje, maar ik zou hem niet heel snel zelf in de verzameling hebben. Maar deze variant vond ik wel erg stoer.

Qua verzameling merk ik dat ik toch een voorkeur lijk te hebben voor *Euphorbia*. Er zijn veel unieke soorten te vinden en over het algemeen zijn ze vrij makkelijk in de verzorging. Ook heb ik er nog nooit een in mijn verzameling gezien met wolluis, hoewel ik hoor dat ze het wel degelijk kunnen krijgen, maar het lijkt alsof ze gewoon niet zo in de smaak vallen. Kan aan de wolfsmelk liggen. Van mijn cactussen zijn er toch al verschillende gesneuveld aan de gevolgen van wolluis.

Wat ik hier nu wel bij mis en wat ik mij ging afvragen: Zijn er eigenlijk tegenwoordig niet allerlei coole hybriden van *Euphorbia*? Maar met even googelen was hier weinig van te vinden. Van *Euphorbia milii* (de bekende Christusdoorn) zijn tegenwoordig wel 'variegata' te vinden in de bloemkleur. En ook de wit-groen gestreepte *variegata* van *Euphorbia meloformis* (ook wel valida en ook wel gezien als variant van *pulvinata*) is een bekende, die ik nu sinds kort gelukkig ook voor een mooi prijsje in de verzameling heb staan. Ook is er een *variegata*-vorm populair van *Mayurnathanii* die ik op de beurs in Ospel heb gekocht. En ook zijn er hybriden die al zo ingeburgerd zijn dat ik in eerste instantie niet door had dat het überhaupt hybriden waren. Zo meen ik mij te herinneren dat *Euphorbia pseudoglobosa* een kruising is van *Euphorbia globosa* en *obesa*. En

Euphorbia cockleburii schijnt een kruising te zijn van *Euphorbia suzannae* en *bupleurifolia*. Maar verder kon ik nog niet veel vinden.

Neemt niet weg dat ik denk dat er achter de schermen misschien al flink wat Aziaten bezig zijn met dit soort kruisingen, dus kan goed dat het over een paar jaar wel meer te krijgen is.

Wat ik vooral interessant vind bij Euphorbia kruisingen is dat de soorten zo veel verschillen tonen. Hoe zou het bijvoorbeeld eruit zien als je de bolvormige soort *obesa* zou kruisen met de smalle takkenvormende *platyclada*? Of, ik zeg maar iets, een *schoenlandii* kruisen met een *vigueri*?

En voor mij de heilige graal: Een plant met de grootte en vorm van *ingens cooperi* en de tekeningen van een *pseudocactus*. Al komt de *grandialata* daar al enigszins in de buurt.

En aangezien ik genoeg Euphorbia's heb staan die vaak rond dezelfde tijd bloeien, is dit natuurlijk een geweldig experiment om zelf eens aan te gaan.

Euphorbia pseudocactus –hybriden

Enkele jaren geleden al kreeg mijn *pseudocactus* zaaddoosjes. Wie de vader is, is onbekend (de melkboer misschien of in dit geval de wolfsmelkboer?). Wel was er op dat zelfde moment een mannelijke *platyclada* in bloei, die vermoedelijk de

vader kan zijn.

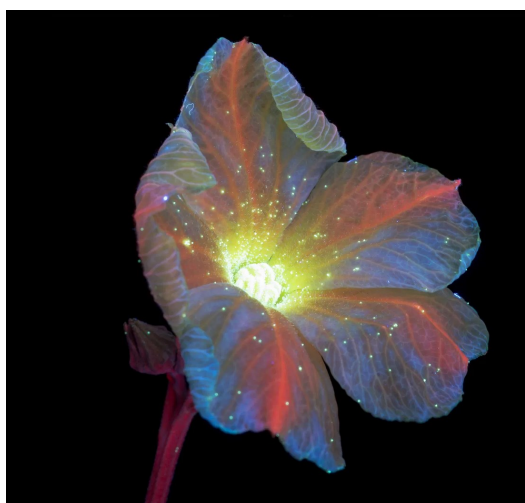
De zaadjes hiervan heb ik gezaaid en de plantjes zijn nu al zo'n 6 jaar oud.

Twee ervan hebben een tekening zoals de Pseudocactus ook heeft terwijl de derde geen tekening heeft. Grappig genoeg doet de verdroogde onderstam en de manier van vertakken ook wel erg aan een caudex denken, waardoor ik toch

het vermoeden krijg dat de vader misschien een *buruana* of *squarrosa* is geweest.

Sinds ik in Linne woon staan alle planten 's zomers buiten op dezelfde plek. Wat mij opviel was dat op de bloeiende Euphorbia's ontzettend veel mieren actief waren rond de bloemen. Dit gaf mij het vermoeden dat Euphorbia's mieren gebruiken om zich voort te planten. Dit kan ook verklaren waarom hun bloemen over het algemeen zo saai zijn, alleen de soorten uit Madagaskar (*mili* ofwel Christusdoorn, *vigueri*, *leuconeura* ofwel Madagascar Jewel) hebben een enigszins fatsoenlijke bloem.

We zijn gewend dat bijen en vlinders voornamelijk de bestuiving doen en mogelijk worden die ook wel gelokt door de pracht van de bloemen (of iets in die trant). Vooral als je plaatjes ziet van hoe bloemen er voor bijen en vlinders uit zien is dit nog

Hoe bijen bloemen zien.

E. obesa hybriden

vele malen mooier dan dat ze voor ons al zijn. Aasbloemen volgen dan weer een heel andere strategie, zij verspreiden een lijkgeur en de bloemen lijken enigszins op een dood dier, waardoor er vliegen op af komen. Misschien dat Euphorbia's zich wel puur op nectar richten en die schoonheid van de bloemen niet nodig hebben.

Er was in elk geval een flinke bedrijvigheid van mieren op de Euphorbia's en iets later waren er op verschillende planten zaaddoosjes te vinden. Hier heb ik watjes met een wasknijpertje op

Euphorbia horrida x E. obesa ?

gedaan, de zaaddozen van Euphorbia ontploffen namelijk om de planten verder te verspreiden.

Sommige planten waren wat traag hiermee en daarvan heb ik het zaad nog niet gezaaid, maar van een *obesa* heb ik het zaad wel al opgevangen. Wie hiervan de vader is, is ook nog gissen, de mieren zijn volgens mij alle planten wel afgegaan. Maar aangezien er op dat moment drie mannelijke *horrida*'s in bloei waren, zou de vader goed een *horrida* kunnen zijn. Nu de plantjes bijna een jaar oud zijn is het nog moeilijk te zien, maar ik heb op internet wel al een foto gezien van hoe een kruising *horrida* en *obesa* eruit ziet en zoiets zou ik ook wel graag willen hebben!

Wordt mogelijk vervolgd...

Krabbels van een lid

Williejan Rooijackers

In maart zou ik voor de eerste keer gaan “consumeren”. Daarmee bedoel ik geen verplichtingen tijdens een bijeenkomst, lekker in de zaal en genieten van de lezing. Dat werd toch net iets anders omdat door de afwezigheid van enkele bestuursleden vanwege werk en studie er geen notulist was. Overigens wel genoten van de lezing. Maar in april heb ik wel lekker in de zaal gezeten en ervaren hoe het nu is vanuit de andere kant.

Doordat John namens Jack Schraets een oproep deed voor artikeltjes werd ik aan een bijna vergeten belofte herinnerd. De toezegging om te blijven schrijven.

Voordat ik het over alledaagse zaken ga hebben wil ik toch de aandacht vragen voor het bestuur. Net als artikeltjes is het vragen voor vrijwilligers iets als zeuren. Drie bestuursleden en over een jaar nog maar twee (Immers de penningmeester zal door zijn masterstudie zijn aandacht daarnaartoe verleggen) gaat voor problemen zorgen. We hebben een hele mooie afdeling, veel kennis, gezelligheid en staan voor elkaar klaar. Dat willen we toch behouden. Dus nu als lid vraag ik U nogmaals eens na te denken; wat kunt U betekenen voor de afdeling.

Dan cactusdingen, de laatste maanden en daar komt niet veel verandering in zijn we daar niet zo mee bezig geweest. Door de situatie met Annelies kan dat niet of in beperkte mate.

Inmiddels hebben we de verzameling wel helemaal bekeken en helemaal in orde bevonden. Dat geeft toch weer ieder jaar een goed gevoel.

Samen zijn we een keertje naar het Exotisch Tuincentrum Ospel gereden. Dit op een rustige dag. Annelies heeft lekker in een stoeleke met Hanny zitten buurten en ik kon fijn een keertje rondneuzen. Uiteraard leuke aanwinsten voor de verzameling.

Verder ben ik samen met Harrie en Frieda een ochtend naar België geweest. Dat was mooi in een goede week van Annelies en ze had die dag backup voor het gevoel dat. Het was leuk om even onbezorgd iets voor jezelf te kunnen doen. Twee prachtige verzamelingen, als U mee bent gegaan met de excursie dan heeft U het zelf kunnen zien. De ene verzameling een liefhebber maar wel met een ietwat commerciële inslag. De ander, een echte liefhebber, was alleen

maar bezig met planten en dingen die hij leuk vond. Had eigenlijk ook niets te koop, echter je kon wel iets krijgen. Deze ochtend heb ik onder andere een mooie *Euphorbia melo-formis valida* kunnen kopen.

Ook weer blij thuis te zijn. Ik bemerk toch een zekere onrust bij me. Het is vreemd iets te ondernemen terwijl je meisje thuis is. Overigens heeft ze de hoop om 21 mei naar België te kunnen. Als ze zich goed voelt zou ze graag naar Mieke Geuens en/of Paul Theunis gaan. Met beiden zijn we goed bevriend en komen we al jaren. Wat reistijd betreft is dat heel goed te doen, omdat we al relatief dicht bij de grens zitten. Ik hoop dat het lukt, gun het haar zo.

Dan ziet U nog een andere foto bij dit artikel. Dat betreft een *Euphorbia hybride*, waarschijnlijk een soort *globosa*. Recentelijk gevonden in Ospel. Wat eraan bijzonder is, is wel duidelijk. Het is een cristaatje. En daarmee past deze plant weer mooi in de verzameling. Dan nog een tip: Heeft U interesse in *Euphorbia* dan is Planet Euphorbia, een pagina op facebook, leuk om te volgen. Kom je prachtige planten op tegen.

Tot de volgende keer, groet Williejan

Euphorbia meloformis valida

Euphorbia globosa hybride

Het is begonnen

John Jagerszky

Voor mij is het seizoen begonnen en daar neem ik 1 april voor. Waarom? Wel op 1 april was er de open dag bij Geert Ubink in Kudelstaart.

De opzet was in grote lijnen hetzelfde als vorig jaar met achter in de enorme kas de beurs van Succulenta. Het grootste verschil zat hem in de dubbele ingang. Je kon achterom waarbij je direct bij de plantenbeurs uitkwam. Ook het afrekenpunt van de Ubinkplanten was naar achteren verplaatst bij de beurs en de koffi corner was ook daarheen gebracht zodat alles bij elkaar zat. Dat was duidelijk handiger dan vorig jaar.

Op de beurs waren verschillende handelaren en hobbyisten met een behoorlijk aanbod. Ook onze Belgische vrienden waren vertegenwoordigd en er was zelfs een handelaar uit Hongarije. Wel was er veel aan de prijs en soms vond ik het zelfs bizar: een variegatavorm van *Haworthia truncata* voor € 200 doet mijn hart om meerdere redenen pijn.

Aloe plicatilis in de Jochumhof, Steyl

Maar desalniettemin was het zeker de moeite waard en er was ook van alles voor redelijke prijzen te verkrijgen. En natuurlijk is het leuk om een keer door de kwekerij rond te lopen. Ik ben vergeten foto's te maken maar de kleurenpracht van allerlei gekweekte *Echeveria*'s en *Aeonium*s was oogverblindend.

Het seizoen is echter, denk ik, bij de meesten van ons wel al eerder gestart. Zelf ben ik in februari op warme dagen met veel zon al begonnen met nevelen, ongeveer 5 liter in een kas van zo'n 6,5 m². Begin maart hebben we een keer drie

dagen achter elkaar zonnig weer gehad waarbij de temperatuur in de kas opliep naar bijna 30 graden. Toen heb ik voor de eerste keer gegoten met de kleine gieter, pot voor pot. En twee weken daarna heb ik bij meerdere dagen goed weer een keer met de grote gieter gegoten. Je praat dan over zo'n 50 liter. Aan de planten is het meteen te zien. Ze zwellen op, beginnen soms al bloem te zetten, maar helaas zie je er ook een aantal bezwijken. Dat overkomt mij tenminste ieder jaar en dat kan ik niet voorkomen. Vervelend maar wat ik erger vind, is dat ik bij nauwkeurige inspectie weer af en toe een plant vind waar de wolluizen welig tieren. Dit ongedierte kan ik missen als kiespijn. Zij mij echter niet en dus onmiddellijk de aanval ingezet en hopelijk heb ik ze kunnen uitroeien. (Ik betwijfel dat echter ten zeerste).

Hoewel niet alle luizen op cactussen altijd ongewenst zijn. Het is zelfs zo dat luizen meer dan 300 jaar de Europese economie voor een groot deel bepaald hebben. Er zijn mensen steenrijk van geworden en er zijn zelfs complete oorlogen

Jack Huijs in de Jochumhof aan het werk

mee gefinancierd. Nu praat ik over de cochonilleluis die een helder rode kleurstof geeft en daar ging het om. Dat is echter een heel ander verhaal waar ik nog wel eens op de een of andere manier op terugkom.

Ook ben ik begonnen met de bezoeken die ik in mijn vorige verhaal aangekondigd heb en ben bij Jac Huys en bij Harrie Knapen op bezoek geweest. Dat was voor mij een heel bijzondere ervaring en dan bedoel ik niet het feit dat beiden een kas hebben waar die van mij een keer of 10 inpast, maar dan bedoel ik het contact. Je

leert elkaar op een geheel andere manier kennen, intenser. Je begint juist niet over de kas en de planten, maar over meer persoonlijke dingen als kinderen en kleinkinderen, vakanties, het werk dat je gedaan hebt en wat je tegenwoordig nogal zo doet, je pensioen en hoe je dat ervaart, kort gezegd hoe je in het leven staat. En dat vind ik het mooiste aan deze bezoeken.

Later kwam dan vanzelf het kasbezoek en de gesprekken over de planten. Zowel Jac als Harrie hebben een kas van ruw geschat 30m². Je kunt zien dat beiden al lang met onze hobby bezig zijn want er staan grote en oude planten bij. Hoewel cactussen de hoofdmoot vormen van de verzamelingen staan er bij Jack links en rechts ook vetplanten tussen. Harrie heeft duidelijk naast onze succulenten de Tillandsia's in zijn hart gesloten. En ja ook die kunnen bloeien. Dat had ik zelf nog niet zoveel gezien. Die staan buiten. In zijn kas die overvol is, vind je ook vetplanten o.a. Euphorbia 's. Voor degenen die het nog niet weten moet ik nog even vermelden dat Jack als vrijwilliger in de botanische tuin van Steijl werkzaamheden verricht. Een eventueel overschot aan planten wordt daar naar toe gebracht. Dat kunnen we trouwens allemaal doen. Daar zijn overtollige planten welkom, groot of klein maakt niet uit, en daar worden ze dan verkocht waarbij de opbrengst ten goede komt aan de botanische tuin. Tot slot heb ik een aantal afspraken gemaakt met leden dat zo gauw ik terug ben van vakantie, ik bel voor een definitief tijdstip.

Adenium (plant van de maand)

John Jagerszky

In de afdeling Den Bosch hebben we een maandelijks verloting waarbij de laatste te verloten plant de plant van de maand is. Degene die deze wint schrijft er dan een artikeltje over in het afdelingsblad. Dit keer was ik dat en omdat het *Adenium obesum* was, vond ik het wel goed aansluiten bij onze avond van 23 mei over caudexplanten.

Ik ben absoluut geen kenner van dit geslacht. Wat ik weet komt uit bepaalde boeken. Ik ben ook geen bioloog dus vind ik het bijzonder moeilijk om in veel gevallen te achterhalen hoe bepaalde dingen in elkaar zitten.

Adenium behoort tot de familie van de Apocynaceae ofwel de maagdenpalmfamilie, binnen de nog grotere orde van de Contortales (= de gedraaidbloemigen). De planten uit deze orde zijn makkelijk te herkennen aan de bloem. Deze lijkt opgedraaid en gaat tegenovergesteld hieraan open. De in Nederland voor-

Vinca sp.

komende bodembedekker *Vinca* met zijn paarsblauwe bloempjes (foto 1) hoort hierbij en ook de bekende oleander, *Nerium oleander* is lid van deze orde.

De Apocinaceae bestaan uit wel 180 verschillende geslachten en

zo'n 1500 soorten. Van deze 180 geslachten zijn er slechts twee (drie) die voor ons als succulentenverzamelaar van belang zijn. Dat zijn de geslachten *Plumeria*, *Pachypodium* en *Adenium*. Het geslacht *Plumeria* zie je in onze verzamelingen niet zo vaak, maar soms kom je er weleens een tegen.

Belangrijker voor ons zijn de laatste twee geslachten: *Pachypodium* en *Adenium*. Ze zijn verwant, wat blijkt uit het feit dat je *Adenium* op *Pachypodium*

kunt enten. Voor een leek lijken ze erg veel op elkaar en worden de namen zelfs door elkaar gebruikt. Bij bloemisten is het zelfs niet ongebruikelijk om bij bepaalde *Pachypodium*s de kreet cactus te zien staan, wat door de bloemist zelf bepaald wordt (shame on him: een cactus met bladeren????!!!!). Zet je

Ent van Adenium op Pachypodium

ze echter naast elkaar, het maakt daarbij niet uit of ze groot of klein zijn, dan zie je onmiddellijk het verschil. (foto 2). Hetgeen opvalt is dat er planten bijstaan die geen bedoorning hebben en planten die dat wel hebben. *Pachypodium*s hebben namelijk doorns en *Adenium*s zijn doornloos. Het tweede duidelijke verschil kun je alleen zien als je zaad van deze geslachten in handen krijgt. Het zaad van *Pachypodium* heeft aan één zijde een pluk haren en *Adenium* heeft aan twee zijden een pluk haren. Er zullen ongetwijfeld meer verschillen zijn maar die gaan voor mij biologisch te ver.

Voor mij, maar ik heb er niet echt verstand van, lijkt het wel of er maar één soort is en wel een zeer variabele. Er zijn echter volgens biologen, die onherroepelijk veel meer weten dan ik, meerdere soorten te onderscheiden.

Ik houd het voor de eenvoud voorlopig alleen bij *Adenium obesum*, want die heb ik bij de verloting gewonnen of eigenlijk moet ik zeggen twee keer gewonnen. De eerste keer ging niet door omdat het de plant van de maand bleek te zijn en die moet persé als laatste verloot worden. Edoch mijn wraak was zoet toen ik ook het laatste lotje in mijn bezit bleek te hebben. Gerechtigheid.

*Adenium*s groeien in een bijzonder groot gebied van Zuidwest-Afrika tot aan de oostkust en verder naar het noorden tot in Kenia en dan naar het oosten tot ver in de Arabische wereld. Door de grote verspreiding zie je ook een zeer grote verscheidenheid in vormen. Van relatief kleine struikvormen met een knoes-

tige caudex tot hoge min of meer boomvormige stammen die wel drie meter of hoger kunnen worden. De stammen zijn onregelmatig vertakt, (foto 3 en verder) een typisch kenmerk voor caudiciforme planten, evenals de bladeren die spiraalvormig zijn geplaatst, veelal donkergroen van kleur, tot zo'n 15 cm lang, afvallend in de droge tijd als de planten in rust gaan.

Adenium wordt ook wel de woestijnroos genoemd. De naam impalalelie komt ook voor en wel voor de West-Afrikaanse soort *A. Boehmianum*, één van de te onderscheiden soorten.

Tegenwoordig kun je een heel scala aan bloemkleuren tegenkomen. Kijk maar eens bij Uhlig of Haage in Duitsland op hun internetsites. Van roze naar rood, via roze wit tot geel etc. In de natuur zijn ze meestal rood of roze met een zweem wit.

In cultuur zijn de planten nogal gevoelig voor temperatuur in combinatie met teveel vocht. Ik heb mijn exemplaren opgepot in een combinatie van zo'n 20% löss, 20 % potgrond en 60% bims en/of rode lavakorrel wat een snelle opname

Adenium obesum ?

van water tot gevolg heeft en dat tevens wat langer vasthoudt. Dat heeft consequenties voor de watergift. In de zomertijd geef ik 3 tot 4 keer wat extra mest opgelost in water. In de winter zet ik ze niet in de kas (bij zo'n 7 graden), maar in de serre die bij mij nooit onder 15° C komt omdat hij open is naar de kamer. Je kunt ze dan ook in deze periode in lichte mate vochtig houden, het blad valt dan niet af, en in het voorjaar gaan ze weer snel aan de groei.

Geef de pen door...

Sjaak Verbeek

Onlangs werd ik gevraagd door Jack Huijs om deze van hem over te nemen. Normaal zou je denken, hoe moeilijk kan het zijn? Maar hoe langer je erover nadenkt, hoe moeilijker het is. Ik ben nu 40 jaar bij Succulenta en al langer cactusliefhebber. Mijn liefde voor de cactussen begon door een neef van mij, die thuis een kasje met cactussen had. Hij is er al lang geleden mee gestopt, maar ik dus niet. Rond mijn 18^e ben ik thuis begonnen in een gedeelte van de kas van mijn vader. Destijds had ik mijn planten in de grond staan. Dit lijkt leuk, maar hier was het toch lastig vanwege een hoge waterstand. Tel daarbij op dat sommige planten het goed deden en dus sterk uitgebreiden en je hebt zo ruimtegebrek. Iets later ben ik lid geworden van zowel Succulenta als van deze afdeling. Toen nog in Hotel Elise in Steyl. Toen ik in 1986 een eigen bedrijf begon had ik te weinig tijd voor de hobby en ben een tijd bij de afdeling weggegaan. Ik ben wel lid gebleven van Succulenta.

Nadat ik gestopt ben met het bedrijf ben ik verhuisd naar Helmond, alwaar ik na de geboorte van mijn eerste dochter de hobby weer heb opgepakt.

Daar ik mijn hele leven al in de agrarische sector werk, ben ik al vroeg in aanraking gekomen met steenwol. Dit is een groeimedium dat bij cactusliefhebbers nou niet bepaald als eerste naar boven komt als het op groeimediums aankomt. Als eerste geëxperimenteerd met steenwolmatten, maar het probleem dat zich voordeed was dat na een jaar of 2 deze inzakt. Het gevolg hiervan is dat het onderste gedeelte niet goed meer opdroogde, waardoor enkele planten in de winter weggroten.

De volgende proef was grow-cubes van Grodan. Via een werkgever kwam ik in contact met een vertegenwoordiger van Grodan die me op dit product attent maakte. Hij was zo vriendelijk om me een kleine hoeveelheid hiervan te leveren en zo begon mijn interesse in dit medium. Ondertussen heb ik planten in mijn verzameling die er al 20 jaar op staan. Het voordeel is dat in de winter dit product heel goed droog te krijgen is en dat het qua gewicht veel minder weegt dan grond. In het voorjaar laat ik de bak waar ik de planten in heb staan vollopen met ongeveer 5 cm water en daar laat ik ze dan 1 a 2 uur in staan. In deze tijd neemt de steenwol voldoende vocht op om weer op niveau te komen, hierna laat ik het water weglopen. Dit proces doe ik pas als de planten goed aan de groei zijn, dus ergens eind april, begin mei. Ik begin eerder al wel met 2 a 3 nevelbeurten afhankelijk van het weer in maart, waarna ik nog enkele beurten water geef voordat ik ze goed vochtig maak zoals voorheen beschreven.

En paar punten zijn wel van belang voordat je met steenwol begint. Het is belangrijk om planten die je op steenwol gaat zetten volledig zuivert van alle grond. Doe je dit niet dan zal zich na verloop van tijd een rottingsproces ontwikkelen (bij de overgang van wortel naar plant) en raak je de plant kwijt. Daarna laat ik de planten eerst een of twee dagen drogen. De steenwol laat ik eerst verzadigen met water, doe je dit niet dan verliest het zijn vermogen om water op te nemen en heb je er in wezen niets meer aan. Vervolgens vul je de pot met een laagje cubes, zet de plant erin en vult hem dan aan met nog meer cubes totdat de pot vol is. Zelf werk ik de pot dan af met kleikorrels, omdat anders de bovenlaag vrij snel groen van de algen wordt. Als je de planten zelf zaait is het raadzaam om ze de eerste 2 jaar op grond op te kweken, het probleem is dat de ruimte tussen de cubes, de lucht die tussen de cubes aanwezig is zorgt ervoor dat de wortels van de kleine planten onvoldoende aan vocht kunnen komen, waardoor de plant uitdroogt.

Ik heb nu vier planten die er al bijna 20 jaar op staan. Ik kan niet zeggen dat het alleen maar goed gaat. Er zijn soorten die het moeilijk hebben op steenwol. Maar dat wil niet zeggen dat het niet kan.

Nog een punt waar je rekening mee moet houden is, dat het substraat geen voedingsstoffen bevat. Je zult dit dus af en toe moeten toedienen. Zelf doe ik dit 2 à 3 keer per jaar. In het najaar begin ik op tijd met het interen en zo rond eind oktober stop ik helemaal met water geven. Op het eind van de winter is het dan echt gortdroog.

Op dit moment ben ik ook aan het experimenteren om op steenwolpluggen te zaaien. De eerste resultaten zijn nog niet geweldig, maar deze proef is wel voor herhaling vatbaar. Het voordeel is dat je één plant per plug hebt, zodat je langer van de plant af kan blijven. Als je ze in een pot wil zetten, zijn ze al gewend aan steenwol en hoeft je de wortels niet meer te zuiveren.

Verder probeer ik ziektes en plagen zoveel mogelijk biologisch te bestrijden. Ik zet 2 keer per jaar (één maal in mei en één maal in september) biologie uit tegen spint. Dit kan met of gaasvliegen (eten ook trips en wolluis op), of roofmijten (vooral spint). Verder probeer ik ook af en toe nematoden (een soort aaltje) tegen wortelluis uit te zetten, maar het probleem is dat het groeimedium een aantal dagen goed vochtig moet zijn om de aaltjes de kans te geven om zich te ontwikkelen. Verder is steenwol ook geen goed medium voor aaltjes om zich te ontwikkelen. Er zijn tegenwoordig ook andere mogelijkheden, zo is er ook een soort roofmijt die goed werkt tegen de wortelluis. Het grootste probleem is om een plaag tijdig te herkennen en de juiste strategie toe te passen. Vooral spint is hier een lastige in. Op het moment dat je schade ziet is er vaak al een behoorlijke aantasting. Hierom zet ik dus biologie preventief in. In het najaar zet ik deze ook in om zo schoon mogelijk de winter in te gaan.

Tot zover mijn eerste bericht over mijn hobby, misschien volgt er binnenkort nog wel een.

Bij deze geef ik de pen door aan Robert Wich.

